

Първи ноември – Ден на българската духовност

*Те с нас са винаги, когато са ни нужни
в спокойни дни забравя ги човек.
Но дремем ли, те пак ни викат: – Спите ли?
Брани, юнак балкански, своята чест!
...Това са те, народните будители!
Пред тях прекланяме се днес!*

Всеки народ има велики празници, но само българският народ чества Деня на своите будители! Първи ноември е паметен ден от Вечния календар на България, сакрална дата, свързана с Българското възраждане. Той е част от нашия дух, от нашата съвест; възхвалява на пробуждащата се сила в нашите корени.

На този ден всички българи отдаваме почит на създателите и пазителите на българската духовност – от раждането на писменото слово, през Средновековието, през петвековното османско владичество, завършило с над стогодишно Национално възраждане и освободителни борби. Почитаме паметта на духовните строители на Следосвобожденска България.

Първи ноември е дата, избрана да изразим своето преклонение пред големите българи, запазили в столетията под чуждо владичество национална гордост и памет, чувство за историзъм и вяра за съхранение; на огромно желание за свобода, за собствен език и право на държава, готовност за борба и саможертва.

А всичко започва с появата на писменото слово!

Да изваеш от безформената маса на едно население народ със свой образ, със сурова воля да осъществи своя жребий и да му дадеш ключ към безсмъртие – това несъмнено е едно Сътворение, извършено с мъдрите думи на легендата:

„ В началото бе Словото!“

Тежкия път на българското племе е озарен от двамата велики братя Кирил и Методий, първоучителите, които с грандиозното си творческо дело оглавяват безсмъртната плеяда на будителите.

Учениците им продължават тяхната просветителска мисия, верни на завещаната, че няма по-голяма сила за човека от въоръжаването му със знания.

С езика си пък патриарх Евтимий поучава и прилича на „ бързотечна река, която напоява душите с разум“. Едва ли Паисий е подозирал, че от неговата История ще започне изгревът на българската свобода!

Но неговото име е записано със златни букви в народната памет, защото той внушава, че България е била силна и могъща; че е станала велика, когато редом с крепостите, са се изграждали и книжовните школи, че българинът трябва да знае своя род и език.

Възкресението на народа е свързано с имената на св.Иван Рилски, Софроний Врачански, Неофит Бозвели, Неофит Рилски, д-р Петър Берон; преминава през будните умове на заможни българи, вложили свои средства в създаването на училища за българските деца и на църкви за подкрепа на духовността и вярата. В редиците на будителите се нареждат и онези непокорни, горди българи, които с книга, с наука, с дух или с везаното „ Свобода или смърт“ оставят ярка диря в националното съзнание – Георги С. Раковски, Васил Левски, П.Р.Славейков, Хр. Ботев, Л. Каравелов, Ив. Вазов, З. Стоянов, Ал. Константинов и още много други родолюбци, които народът не само почита като светли личности, но и ги тачи като хора на духовния подвиг, на саможертвата – будителите на народната сваят, съхранили през вековете моралните ценности на нацията.

Дълъг и пребогат е списъкът на стотиците знайни и незнайни духовни-

ци, книжовници, учители, оставили писмен знак за народната памет. Будителите запалват искрата на просветата и културата, а българските учители продължават с мисионерски плам да се грижат всеотдайно за израстването на бъдещето на България в храма на знанието – българското училище.

Образованието винаги е било в центъра на ценностната система на българския народ.

Учителят е посветен в изкуството на словото, благодарение на него децата познават магията на знанието.

Днес учителите от БСОУ „ Д-р Петър Берон“ в Прага продължават с възрожденски порив да създават, да творят, да дават знание.

Училището ни е медиатор между българския и чешкия език, култура, традиции; то е дом на младите надежди на България и отваря врати

към бъдещата им реализация в Родината, в Чешката република и по целия свят.

ПОКАЗАТЕЛЕН ПРИМЕР ЗА ДОБРОТО КАЧЕСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО В БСОУ СА УСПЕХИТЕ НА АБИТУРИЕНТИТЕ ОТ ВИПУСК 2009, КОИТО ДНЕС СА СТУДЕНТИ.

Те са нашата гордост и достоен пример за идващите след тях възпитаници на Българското училище в Прага. И тук е мястото да се отдаде заслужено признание, уважение и обич на всички учители, дарили сърце, знание и плам на своите ученици. От 13-те дипломирали се зрелостници, 9 са кандидатствали във ВУЗ – в България и в Чешката република и продължават образованието си.

В БЪЛГАРИЯ:

Елена Славчевска – Югозападен университет, Благоевград, специалност Икономика,
Валерия Чобанова – Великотърновски университет, специалност География и икономика,
Иглика Чобанова – Великотърновски университет, специалност Изобразително изкуство,
Илиян Илиев – Технически университет, Варна, специалност Информатика,

В ЧЕШКАТА РЕПУБЛИКА:

Петър Стоянов – Институт за международни и обществени връзки,

Прага, специалност Международни отношения и дипломация,
Силвена Михалева – Висш икономически институт, Прага, специалност Финанси,
Радка Милева – Институт по приложно право, Прага, специалност Фирмено право,
Антоанета Кехайова – Колеж по икономика и право, Пшибрам, специалност Мениджмънт,
Мария Христова – Мендлов университет, Бърно, специалност Мениджмънт и икономика.

ДЕНЯТ НА БУДИТЕЛИТЕ ДОКОСВА СЪРЦЕТО НА ВСЕКИ БЪЛГАРИН.

Той е светъл празник и за БСОУ „Д-р П.Берон“ и бе отбелязан с подобаващо тържество. Пред окичените с цветя ликове на титаните на духа и словото учениците с внимание и трепет слушаха вълнуващото слово на г-жа Катя Начева. В него бе поставен акцент върху уникалното дело на будителите, които през целия си живот активно популяризират и извеждат в приоритет знанието за националната история и правилната употреба на майчиния език, както и преклонението пред родната култура и етнос. Най-ентузиазирани бяха учениците от началния курс и петокласниците, които с желание се включиха в празника, рецитирайки стихотворения и пеейки песни в чест на будителите. След тържествената част две пред-

ставителни групи ученици се отправиха към две значими за българите, живеещи в Прага, места – Бюстът на д-р Петър Берон и паметникът на светите братя Кирил и Методий на историческия Карлов мост.

Там те поднесоха цветя и венци в знак на почит пред делото на нашите будители.

Това е сигурен знак пред забравата, което е и послание към бъдещите поколения.

Защото будителите са сред нас; те са у всички, които дават своя опит и всеотдаен труд за пробуждане на българското самосъзнание и гордост.

Ролята на будителите в обществото е въпрос на силна вяра и гореща любов, на тежък труд и безсънни нощи в името на Отечеството.

Те ни съветват да обичаме своя народ, да презираме отцегругателите и родоотстъпниците, да съхраним националното си самочувствие и съзнание.

„Днес, от дистанцията на изминалите векове, още по-убедително звучат пророческите думи на Васил Друмев: „Един народ, който има съзнание, култура, писменост, наука, непременно ще има светла и трайна бъднина!“

Паметни слова, предизвикващи възхищение и благоговение!

Снежана Таскова,

Преподавател по български език и литература в БСОУ „Д-р П. Берон“